

**Govor potpredsjednika Hrvatskog sabora akademika Željka Reinera u prigodi primanja odličja
Reda za zasluge Litve**

Veleposlanstvo Republike Litve,

četvrtak 21. ožujka 2024., 19:30 sati

Poštovana ekscelencijo veleposlanice Republike Litve u Hrvatskoj gospodine
Eduardas Borisovas,

Poštovani ministre vanjskih i europskih poslova gospodine Dr. Gordane Grlić
Radmane, poštovani kolege zastupnici,

Poštovani uzvanici, dragi prijatelji,
draga moja obitelji,

dozvolite mi da najprije izrazim svoju veliku zahvalnost gospodinu predsjedniku
Litve njegovoj ekscelenciji Gitanas Nausėda koji mi je dodijelio, koliko znam, kao
prvom Hrvat u povijesti, ovo rijetko odličje - Red za zasluge Litve.

Zahvaljujem se najiskrenije i veleposlaniku Nj. E. gospodinu Eduardas
Borisovasu na časti da orden primam iz njegovih ruku, a osobito bivšoj
veleposlanici Litve u Hrvatskoj Nj. E. gđi. Jūratė Ragukienė koja je pokrenula
proces dodjele tog visokog odličja na čemu joj od sveg srca iskreno zahvaljujem.

Naše su dvije nacije i države već dugo povezane iskrenim prijateljstvom a ja sam
se trudio da to prijateljstvo produbim tijekom niza godina i na više načina.
Ponosan sam da sam mogao pokazati svoju naklonost Litvi 2019. godine kada
sam zajedno sa tadašnjim ministrom vanjskih poslova Litve gospodinom Linas
Linkeviciusom imao čast otvoriti prvo veleposlanstvo Republike Litve u
Republici Hrvatskoj što je dalo dodatni poticaj već otprije odličnim odnosima
između naše dvije zemlje. Uistinu, naša su dva naroda imala sličnu povijest i

postoje brojne sveze koje nas povezuju. Dugotrajna i teška borba za slobodu i neovisnost naše dvije relativno male zemlje koje su u povijesti uvijek bile ugrožene većim nacijama u okruženju također je poveznica između naših naroda. Tijekom povijesti naši su jezici, kultura i nacionalni identitet bili često potiskivani od strane onih koji su silom vladali našim zemljama. Mi Hrvati vrlo dobro razumijemo stihove velikih Litvanskih pjesnika poput Jonas Mačiulisa, poznatijeg pod imenom Maironis, koji je napisao: “Neka Gospodin milosrđa čuva mjesta na kojima leže kosti naših predaka. Neka Njegova moćna ruka štiti zemlju u kojoj Tvoja djeca pate i umiru” ili kako je drugi veliki Litvanski pjesnik Justinas Marcinkevičius pisao: “Drži me čvrsto moja domovino, poput smrti koja zaustavlja himnu u grlu, poput sutona koji zaustavlja noć. A ti mi odgovaraš:”Ja sam tvoja sloboda”. Obe su naše nacije generacijama čeznule za slobodom i dozvolite mi da parafraziram Kazys Binkisa “nadale se danima boljim od onih”. Napokon, ostvarili smo svoju slobodu, i Hrvati i Litvanci, za koju su toliki Litvanci i Hrvati dali svoje živote i patili. Kao i mnogo puta u prošlosti naše se zemlje danas opet suočavaju s velikim izazovima ali danas nismo u tome sami. Naše su dvije zemlje u tim izazovima zajedno ali sa sličnim se izazovima susreću i druge europske zemlje. I, što je vrlo važno, danas postoji među nama solidarnost. Tom ću prigodom citirati bivšu predsjednicu Litve gospođu Daliu Grybauskaite: ”Mi razumijemo važnost solidarnosti”. A ta solidarnost ne očituje se samo simboličkom prisutnošću hrvatskih vojnika u Litvi koji su spremni braniti naše zajedničke vrijednosti: slobodu, demokraciju, vladavinu prava, naš zajednički način života već su spremni braniti i nešto možda puno važnije. Nešto što je Jonas Mekas opisao riječima: “Moramo podupirati ljepotu, poeziju života” a to nema cijene jer ljepota, život i sloboda nemaju cijene. Nastojao sam produbljujući odnose između naših dvaju zemalja i naroda promicati upravo te vrijednosti, promicati i poticati ljepotu života i slobodu koje obe naše nacije toliko cijene. Usudujem se nadati da je ovo odličje znak da je to prepoznato i da sam u tome,

barem donekle, uspio. Mogu samo obećati da ću nastaviti tako raditi i u budućnosti.

Najljepše vam zahvaljujem! Labai dekoju!

